

Din tjänstepension

PENSIONSAVTALET KAP-KL FÖR DIG SOM ÄR KOMMUN- ELLER LANDSTINGSANSTÄLLD

KPA
PENSION

Silvertiol – Viola alba besser

Silvertiol är en flerårig ört. Vid blomningen och under sommaren är bladen ljusgröna med breda hjärtlika och spetsiga bladskivor. På hösten bildas stora och mörkgröna rosetter av övervintrande blad. Silvertiol är mycket sällsynt och finns i Sverige endast på mellersta Öland. Den växer på kalkrik mark i skogsbryn och lundar. Silvertiol är fridlyst.

KPA Pension tar ett aktivt samhällsansvar. Vi är det enda pensionsbolaget som enbart gör etiska placeringar. Som kund hos KPA Pension bidrar du därför till en hållbar framtid för människa och miljö.

Din pension består av olika delar

ALLMÄN PENSION LÄGGER GRUNDEN

Din allmänna pension kommer från staten. Varje år får du information om din allmänna pension i det orange kuvertet. I allmän pension ingår inkomstpension och premiepension. För den som har låg pension finns även en garantipension. Den allmänna pensionen betalas ut av Pensionsmyndigheten.

TJÄNSTEPENSION

KOMMER FRÅN ARBETSGIVAREN

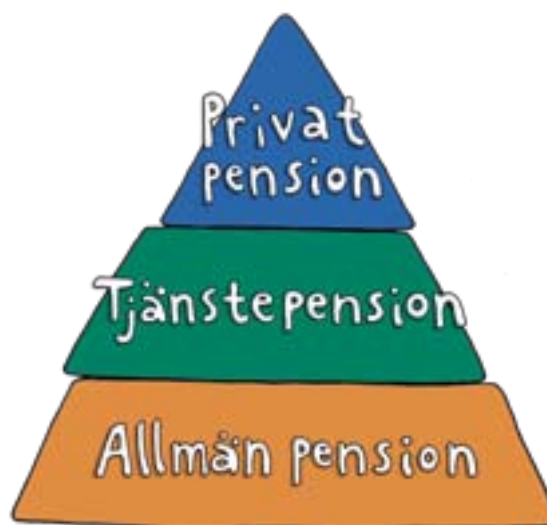
Tjänstepensionen är ett komplement till din allmänna pension och en viktig del av din ekonomiska trygghet i framtiden. Tjänstepensionen betalas av din arbetsgivare och kallas KAP-KL.

Hur stor blir tjänstepensionen?

Tjänstepensionen bygger på din livsinkomst. Om du minskar din arbetstid så minskar din pension, och tvärtom. Du kan dock vara ledig av följande orsaker utan att pensionen påverkas negativt.

- Sjukdom, olycksfall eller arbetsskada.
- Ledighet för vård av barn enligt föräldraledighetslagen.
- Ledighet utan lön på grund av fackligt förtroendeuppdrag.

Hur stor pensionen blir, beror också på när du väljer att ta ut den. Tar du ut din pension tidigare blir den lägre per månad och tar du ut den senare blir pensionsbeloppet högre.

Pensionssystemet kan förenklat ritas som en pyramid med tre delar.

Hur stor bli den sammanlagda pensionen?

För de allra flesta motsvarar allmän pension och tjänstepension 60-70 procent av lönen.

KOMPLETTERA MED PRIVAT SPARANDE

För att inte skillnaden mellan din lön och din framtida pension ska bli för stor, kan det vara klokt att ha ett privat pensionssparande. KPA Pension erbjuder två bra alternativ:

- Traditionell pensionsförsäkring, den trygga sparformen som ger dig ett garanterat pensionsbelopp.
- Fondförsäkring som innebär en större risk men också större möjligheter.

En kort presentation av KAP-KL

Den här broschyren vänder sig till dig som är anställd i kommun, landsting, region, kommunalförbund, kommunförbund eller kommunalt företag. Den ger dig en översiktlig information om din tjänstepension KAP-KL. KAP-KL är en förkortning av Kollektiv Avtalad Pension – pensionsavtal för arbetstagare hos kommunal arbetsgivare. KAP-KL regleras i avtal mellan arbetsgivarna och fackförbunden och ersatte från och med 2006 de tidigare pensionsbestämmelserna PFA.

Din tjänstepension

Den dag du blir pensionär får du tjänstepension i form av ålderspension.

Ålderspensionen kan bestå av flera delar:

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Förmånsbestämd ålderspension
- Intjänad pension 1997-12-31

AVGIFTSBESTÄMD ÅLDERSPENSION

Varje år från det att du fyllt 21 år betalar din arbetsgivare in pengar till din avgiftsbestämda ålderspension. Hur mycket din arbetsgivare betalar beror på din lön.

För dig som är född 1947 och senare

4,5 procent av din lön betalas in till din pension.

För dig som är född 1946 och tidigare

Avtalsområde	Arbetsgivarens avgift på lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp	Arbetsgivarens avgift på lön över 7,5 inkomstbasbelopp
Kommunal	4,0% (4,5%)*	1,6% (2,1%)*
Övriga	3,5%	1,1%

**) De högre procenttalen (4,5 respektive 2,1) gäller om du varit anställd inom Kommunals område hos samma arbetsgivare sedan 2003-12-31.*

Ditt eget val

Du bestämmer själv hur din avgiftsbestämda ålderspension ska förvaltas. Du väljer:

1. Vilket försäkringsbolag som ska förvalta pengarna.
2. Om du vill spara i en traditionell pensionsförsäkring eller i en fondförsäkring.
3. Om du vill ha återbetalningsskydd, vilket är en trygghet för din familj.

Traditionell pensionsförsäkring

är ett tryggt alternativ

En traditionell pensionsförsäkring är en trygg sparform som ger dig ett garanterat pensionsbelopp. Du har dessutom möjlighet till högre pension i form av återbäring, om placeringarna utvecklas väl. Det är ditt försäkringsbolag som sköter placeringarna. För att få ett jämnt och säkert sparande placeras det i en blandning av aktier och räntebärande papper.

Möjlighet till högre avkastning i en fondförsäkring

En fondförsäkring ger dig inget garanterat pensionsbelopp men däremot möjlighet till högre avkastning än en traditionell försäkring. Å andra sidan tar du en större risk. Väljer du fondförsäkring bestämmer du själv i vilka fonder pengarna ska placeras. Det finns olika sorters fonder med olika placeringsinriktning. En del fonder är förenade med relativt liten risk, medan andra innebär ett större risktagande.

Återbetalningsskydd ger extra trygghet till familjen

Ett återbetalningsskydd innebär att ditt pensionskapital betalas ut till din familj om du skulle avlida. Du betalar ingen avgift för återbetalningsskyddet, men om du väljer att ha skyddet, blir din egen pension något lägre.

Så här gör du ditt val

Valcentralen Pensionsvalet PV förmedlar dina pensionspengar till det försäkringsbolag du väljer. Hur valet går till kan du läsa på www.pensionsvalet.se.

Gör du inget val placeras pengarna i en traditionell pensionsförsäkring med återbetalningsskydd i KPA Pension.

Så betalas pensionen ut

Pensionen betalas tidigast ut från 55 år. Hur stor pensionen sedan blir, beror på hur mycket som sparats och vilken avkastning du fått.

FÖRMÅNSBESTÄMD ÅLDERSPENSION

– TILL DIG MED HÖGRE LÖN

Du som har lön över 7,5 inkomstbasbelopp tjänar in förmånsbestämd ålderspension från 28 års ålder. Den förmånsbestämda ålderspensionen baseras på:

- Din pensionsgrundande lön.
- Den tid du arbetat efter 1998 samt tid före 1998 som tillgodoräknats för intjänad pension 1997-12-31.

För att få full förmånsbestämd ålderspension måste du ha arbetat i 30 år.

Så betalas pensionen ut

Den förmånsbestämda ålderspensionen betalas ut livsvarigt när du går i pension, tidigast från 61 år och senast från 67 års ålder. Slutar du utan att ta ut din pension får du i stället en livränta.

Om du väljer att ta ut din pension före 65 år minskas pensionen. Tar du ut pensionen efter 65 år, blir den högre.

INTJÄNAD PENSION 1997-12-31

Om du var anställd i kommun eller landsting före 1998 och hade fyllt 28 år, har du tjänat in pension enligt äldre pensionsbestämmelser. Den pensionen ingår i din totala tjänstepension. Intjänad pension 1997-12-31 baseras på:

- Ett genomsnitt av din pensionsgrundande lön under ett antal år före 1997.
- Den tid du har arbetat fram till 1997-12-31.

Så betalas pensionen ut

Intjänad pension 1997-12-31 betalas ut livsvarigt, tidigast från 61 år och senast från 67 års ålder.

Tar du ut din pension före 65 år, minskas pensionen. Tar du ut pensionen efter 65 år, blir den högre. Intjänad pension 1997-12-31 kan också tas ut temporärt före 65 års ålder.

SÄRSKILD AVTALSPENSION

Du som i huvudsak arbetar med uttryckning inom räddningstjänsten kan få särskild avtalspension från 58 års ålder. Hör med din arbetsgivare vad

som gäller för dig.

Din arbetsgivare kan i vissa fall komma överens med dig om att betala ut hel särskild avtalspension före 65 år eller partiell särskild avtalspension som kan utbetalas till 67 års ålder.

PENSION TILL EFTERLEVANDE

Om du avlider kan dina efterlevande ha rätt till efterlevandepension som betalas ut av din arbetsgivare. Det här skyddet har du så länge du är anställd, inte som pensionär.

Till vuxen efterlevande

Om du avlider kan efterlevandepension utbetalas till:

- Make/maka
- Registrerad partner
- Sambo i vissa fall, se nedan

Med sambo menas två personer som bor ihop och som har, har haft eller väntar gemensamt barn. Eller som tidigare har varit gifta med varandra.

För att efterlevandepension ska utbetalas krävs att ni:

- Hade bott ihop i minst fem år, eller
- Att den efterlevande bor ihop med barn som inte fyllt 12 år.

Barnet ska ha varit under er gemensamma vårdnad eller under vårdnad av en av er.

Så här betalas pensionen ut

Efterlevandepension betalas ut i fem år och är för de flesta cirka 15 procent av den avlidnes lön.

Till efterlevande barn

Om du har barn får barnet barnpension fram till och med 18 års ålder. Om barnet studerar kan det ha rätt till pension till 20 års ålder.

Välj KPA Pension du också

Varje år betalar din arbetsgivare in pengar till din avgiftsbestämda ålderspension. Som vi berättat får du själv bestämma hur den ska förvaltas.

KPA Pension förvaltar tjänstepensionen åt drygt 1 miljon kunder. Kärnan i vår förvaltning är:

- Garanterad trygghet
- Låga avgifter
- Etiska placeringar
- Långsiktigt bra avkastning

PLACERA DIN TJÄNSTEPENSION ETISKT

KPA Pension placerar inte dina pensionspengar till vilket pris som helst! Faktum är att vi är det enda pensionsbolaget som enbart har etiska placeringar. Dessutom till låga avgifter, vilket ger dig mer i pension. Jämför gärna med andra bolag så får du se!

VILKEN SPARFORM PASSAR DIG BÄST?

Traditionell pensionsförsäkring

Om du tycker att trygghet är viktigast, är traditionell pensionsförsäkring en bra sparform som ger dig ett garanterat pensionsbelopp. Du har också möjlighet att få mer pengar i form av återbäring. Pensionssparandet förvaltas av KPA Pension och placeras i första hand i räntebärande papper men även i aktier.

Fondförsäkringen SmartPension®

En fondförsäkring innebär en viss risk men också möjlighet till högre avkastning.

Vår fondförsäkring KPA SmartPension® ger dig möjlighet till högre avkastning när du är ung och tryggar dina pensionspengar närmare pensionen.

Du kan lugnt låta oss sköta dina placeringar. Före 50 års ålder placeras dina pengar i vår aktiefond. Därefter placeras pengarna i säkrare blandfonder för att slutligen överföras till en traditionell försäkring med garanterat pensionsbelopp.

Du kan också välja fonder själv

Om du inte vill ha de automatiska överföringarna enligt KPA SmartPension®, kan du göra ett eget fondval bland KPA Pensions fyra olika fonder.

Mer pension med låga avgifter

På KPA Pension håller vi hårt i kostnaderna och all vinst går i slutändan tillbaka till dig som sparar hos oss. Vi har inga onödiga kostnader som naggar din pension i kanten. Det gör att vi kan hålla våra avgifter låga, bland de allra lägsta på marknaden. Jämför gärna med andra bolag så får du se!

Ring oss och få gratis rådgivning

Har du några frågor om privat pensionssparande eller om pensioner i största allmänhet är du hjärtligt välkommen att ringa till vår kundtjänst på 020-650 500. Där kan du få gratis telefonrådgivning av någon av våra certifierade rådgivare. Du kan också skicka e-post till kundtjanst@kpa.se. Eller besök vår hemsida www.kpa.se

Vi har tagit ställning

KPA Pension placerar alla pensionspengar etiskt enligt tydliga placeringskriterier. Det betyder att när vi placerar pensionspengar är det inte enbart för att de ska ge högsta möjliga avkastning – de placeras också med mesta möjliga omtanke om människa och miljö.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Vi placerar dina pengar i företag där mänskliga rättigheter respekteras. Genom att föra en dialog med företagen, påverkar vi dem att ta ett större ansvar för frågor som rör mänskliga rättigheter.

MILJÖ

Vi placerar dina pensionspengar i företag som aktivt arbetar med att minska sin negativa påverkan på miljön. Vi tar en aktiv roll i utvecklingen av grönare energi genom att endast investera i ett fåtal noggrant utvalda energibolag som arbetar för att utveckla hållbar energi. Vi var dessutom det första finansiella företaget i Europa som blev miljöcertifierat enligt ISO 14001.

KORRUPTION

Vi vill påverka företagen vi investerar i att förhindra korruption i sina affärsrelationer. Korruption är ett stort problem i många länder då konkurrensen sätts ur spel, tillväxten hämmas och den sociala utvecklingen bromsas.

VAPEN

Vi investerar inte i verksamhet som skadar människa och miljö. Ett sådant område är vapen. Vapen har vi definierat som produkter med ändamålet att döda, stympta eller ödelägga och som säljs till militära användare.

TOBAK

Vi investerar inte i företag som producerar tobaksprodukter. Med produktion av tobak avser vi ägande av tobaksplantager samt produktion av cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak och andra tobaksprodukter.

ALKOHOL

Vi investerar inte i företag som producerar alkohol. Med alkoholhaltiga drycker menas drycker som har en högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.

SPEL

Vi investerar inte i företag som sysslar med kommersiell spelverksamhet. Med kommersiell spelverksamhet avser vi kasinon och spelklubbar.

På www.kpa.se kan du läsa mer om våra placeringsregler och vilka företag vi inte investerar i.

KPA Pension är det ledande pensionsbolaget inom kommunsektorn. Sedan starten 1922 har vi erbjudit våra kunder konkurrenskraftiga pensions- och försäkringslösningar. KPA Pension är också pensionsbolaget som tänker steget längre. Vi vill ge våra kunder en trygg pension i en håll-bar framtid, och tar därför ett aktivt samhällsansvar. KPA Pension har idag hand om pensionen för cirka en miljon anställda i kommun, landsting, region, kommunalförbund, kommunförbund och vissa kommunala företag. Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Landsting.

KPA
PENSION

BESÖKSADRESS: ÖSTGÖTAGATAN 90, 106 85 STOCKHOLM
TELEFON 08-665 04 00, FAX 08-665 06 85. ORG. NR 556527-7182
KUNDTJÄNST 020-650 500, WWW.KPA.SE